ŽENSKÁ HLÍDKA

Pořadatelka M. Burešová

KUŽENA JESENSKÁ:

CO SI VLNKY POVÍDALY.

Povídaly v běhu chvatném
zamodralé, světlé vlny,
že je sen můj každý tvoji
drahé, sladké duše plný.

A že toužím, kudy chodím,
po dotknutí tvojí ruky,
po tvých očích nebes jasu,
po zpovědi plné muky.

Zelené ty břehy svěží,
plny svlačce, máty, šípků,
skolébají duši tvoji
do záře a do polibků.

Mušky drobné, modrá šídla,
zlaté včely, motýl bílý, —
a ty vlny s věčnou písní: —
jdi, můj milý, jdi, můj milý!

Co ty vlny povídají,
uslyším tam ve předtuse,
a já, až své čelo slíbám,
vyvolám to z tvojí duše!

* * *

SOUSEDSTVÍ.

Mnohý člověk jest sám sobě nepřítelem, poněvadž si svůj vlastní život ztrpčuje svévolně, nešetrným, bezohledným jednáním vůči svým bližním. Jest přirozeno, že žádný člověk, který jen trochu přemýšlí, se necítí spokojen a šťasten, který vědomě ztrpčuje život jiným, ať již z obledů jakýchkoli. Vždyť každý člověk je obdařen citovým ústrojím, a byť by se i sebe více vzpouzel, přece se neubrání pocitům, jež v jeho nitru se probouzí, a připomínají na nezpráví, jehož se dopouští na jiných, otravuje jim život zámyslné. Člověk takový se sám připravuje o blahé pocity spokojenosti, o pocity něžné hrejivosti nitra, jež působí na nás, pakliže jsme svým příčiněním přispěli ku oblažení svých bližních, ku zvýšení blahobytu jiných, což není nic jiného, nežli naší svatou povinností, vůči jeden druhému, co lidé! —

Musíme si uvědomiti, že svět není jen pro jednoho, ale naopak, že každý má zde stejné právo, jeden jako druhý. A jest tudíž naší povinností hleděti spíše jeden druhému život zde oblažiti, nežli znepříjemňovati. A čím dříve si povinnosti tyto připomeneme, tím lépe pro nás všechny, neboť si u šetrný mnohou trpkou chvíli.

* * *

ŽENY ČESKÉHO VOJENSKÉHO VÝBORU

se činí, neboť zahájily práci v několika oborech. Ve středu, dne 13. t. m., zahájily vyučování kursu ošetřovatelského pod vedením pí. L. Miškovské, jejž vyučuje pí. Dr. Olga Šťastná a do kterého se přihlásilo 20 paní a dívek. V sobotu započaly též ženy práci v oboru příprav pro nemocnice, jehož velitelkou je pí. Josefina Hudečková, Sbor Boleslava, čís. 60. J. C. D. povolil ze své pokladny $5.00 ve prospěch tohoto hnutí, za čež mu výbor vděčí. Též i řád Dobromila, čís. 116, Z. Č. B. J., povolil $5.00 pro tento účel, který s díky přijat, neboť výbor potřebuje finance ku zakoupení materiálu ku své práci. Ženy, jež se nyní hlásily pletení, pracují plně pod vedením pí. Julie Stěnickové, za čež jim všechna čest!

Jest to velice smutné, že došlo k tomu, že ženy i zde v Americe jsou nuceny prožívati bolesti válečné, obětovati muže a syny, a však co platno, jsme jednou ve válce a toť jest naší povinností ji vítězně dobojovati, což jest zajisté přáním nás všech a ti, jimž není možno vstoupiti do řad válečných, musí pomáhati tam, kde potřeba káže. Však každý z nás se může uplatniti a též každého z nás je třeba, by dle sil svých pracoval.

* * *

ŠKOLNÍ PRÁZDNINY

na něž se všichni žáci každého roku a oysem i letos tolik těší, již započaly. Letos nebudou však pro mnohé tak radostné, poněvadž po mnohých jsou ku zábavám nepříznivé a to z mnoha příčin: z jedné, že nálada schází a ze druhé — drahota všech životních potřeb, a za třetí — napnutí a obava o ty, již se odebrali do boje. Matičkám se trochu přitíží, neboť nastanou jim starosti, jak zaměstnávati malé nepokoje, kteří byli po deset měsíců buď více hodin ze školách. Však jak na všech stranách lze zříti, je možno mnohým dáti zaměstnání a sice, aby pečovali o zahrádky, což jim — až dorostou — bude jen ku prospěchu. Kdo má na farmách příbuzné neb přátele, toť jest pro dítky velice zábavné, a i užitečné, když ztráví prázdniny školní ve volné přírodě, neboť ta změna vždy velice prospěje. Píši ze zkušenosti, neboť to bývala kdysi moje největší radost, jeti na venek na několik neděl; vše mně připadalo tam tak krásné. I to jídlo bylo jiné, více chutnávalo, nežli doma, tak že jsem nikdy ani domů nechtěla. A proto vím, že všechny dítky touží po změně a po volnosti, a tím se zajisté posílní ku dalším pracím školním. Protož kdo můžeš, dopřej dítkám svým této změny a odpočinku.

* * *

Teta Vítámvásová, Omaha, Neb. — Čtená paní pořadatelko a družky Ž. H. Tak se ta Hlídka sevrkla, až na jeden dopis pí. Marie Stárkové z Vail, Iowa. U nás v "Graystone" byli dva bratři, studenti, jménem McGowan — jsou na farmě. Pat studuje lékařství. Otec jejich jest velký, silný muž. Možná, že náhodou je budete, pí. Stárková, znát. Tak jest ukončení školního učení, hoši již se rozjeli domů a mně, abych pravdu řekla se po nich stýská. Někdy mne tak rozzlobili, že bych je byla všechny vyházela, a pak zase mně jich bylo líto. Při vzpomínce, že třeba musí do války a třeba se nevrátí, tak jsem jim to zas odpustila. A když se při odchodu loučili, každý řekl — "Na shledanou — na podzim v Graystone, aneb ve Francii!" Byli zde hoši snad ze všech států Unie. A tak jsme zde byli jako jedna velká rodina. Též, zde byli dva čeští hoši — bratři Kolďovi ze Springfield, S. D. A ničitelky odjedou za týden a asi za měsíc tov, bude nám smutno po Graystone, však nic netrvá věčně, ani ta válka nebude. Až jestli se odstěhujem odtud, pak budu někde hledat práci na farmě, kde to ještě nevím. Musím si podat někam žádost a napřed si dostat vysvědčení, neboť bez toho se teď neobejde. Dnes jsem v dobré náladě a to proto, že jsem dostala dopisy a sice jeden z Plattsmouth, druhý od dětí ze Silver Creek a třetí od Zdenky a Marie z Wauwatosa, Wis., kde obě pracují v ústavu choromyslných. Líbí se jim tam a vždy píšou — Teto, tady by bylo pro vás! No, však kdo ví, co ještě neurčím. Tak, jak pak rostou zahrádky? — Já mám také nasázeno, ale jen samý česnek a to v samých hrnkách, abych to mohla přenášet. Budete si myslet, že snad se nezajímám o válku, když o ní nepíšu. Ba ano, ale do "Hlídky" jdu, abych přišla na jiné myšlenky. Tak, jen to dnes pište! Až budu míti více času, budu též psát častěji.

Milá teto! Těší nás, že jste zase na naší "Hlídku" dopisem vzpomněla, zavež vám dík a zároveň za dopis od vaší přítelkyně, jejž zasílátę k uveřejnění. Těšilo by nás, kdyby obě krajanky občas zaslaly dopis, do naší statě, z mnoho ú stavu. Zajisté by každou z nás zajímal. Za což hyeh jim byla velice vděčna. Srdečně Vás zdraví a těší se na pokračování —

Pořadatelka.

* * *

Marie a Zdena, Wauwatosa, Wis., 1. června 1917. — Drahá teto! — Mnohokrát Vám děkujem za Váš milý dopis i noviny. Vždy toužebně očekáváme Vaše psaní, že nám poradíte i nás potěšíte. K tomu Červenému kříži se tedy nedáme, když nám neradíte. To víte, že bez Vaší rady bychom byly nic nedělaly. Teď je se vším tak špatná vyhlídka. Asi nic dobrého nás nečeká; válka zde i ve staré vlasti a předpovídají, že bude ještě trvat jistě 3 roky a možná že i déle. Můj bratr už mně psal a také má strach, že bude muset jíti do války. Pátého června má jíti k odvodu. Také to není mnoho vábné pro něj, má tři děti a ženu a kdyby měl teď jíti, bylo by to hrozné! Ba, ovšem, že to nebude tak zlé, jak se nám to zdá. Počasí se nám také trochu zlepšilo, je teplejší a nepršelo tak stále, jako když jsme přijely. To bylo jako když ani žádné jaro ani teplo nebude. Stále pršelo a zima byla jako v zimě. Drahá Teto, na škodu nám to také není, že jsme jely do Milwaukee. Jinak bychom ani nevěděly, jak vypadá blázinec. Máme tady samé boháče a ti platějí 50 dollarů až sto týdně. Každý den něco jiného. Nejhorší je středa, kdy musíme pracovat za jedno děvče a jíti mezi ty blázny. Musíme sbírat po obědě a večeři nádobí. Zdenka byla se mnou a jedna bláznivá žena ji chytla a chtěla s ní tancovat. To jste měla Zdenu vidět, jak se lekla! Teď se bojí a sama by tam prý nešla, ani kdyby ji hory a doly slibovaly. Mně zase jedna chtěla utéci. Než jsem dveře zavřela, už byla u dveří a já s tíží ji zadržela zpět. Na štěstí byla ošetřovatelka na chodbě a tak ji hned chytla a zavřela do pokoje. Tady se nikam bez klíčů nedostanete; všecko musí býti pod zámkem. Myslím, že jsem vás již dosti s naším místem seznámila. Co se týče pohodlí pro blázny, mají všecko. Na procházku jezdí se s nimi v automobilu; mají piana a vietrolu a je zde též les, aby ničeho nepostrádali. My chodíme také na procházku do lesa. Trhaly jsme fialky, ty už ale jsou odtkvetlé, teď trháme konvalinky — také Vám je posílám. Škoda, že Vám jich nemůžem poslat více, v psaní se jich mnoho poslat nemůže. Nového tu nic tak není, abych Vám mohla napsat. Snad Zdena bude Vám moci více napsat. Zatím píšu já a ona také bude brzy psáti. To víte, ona musí dlouho se rozmýšlet, aby nedělala chyb, tak jako já si myslím, že nebude tak zle, když v mém psaní pár pravopisných chyb bude. — Těšíme se, že zase nám brzy odepíšete.

* * *

A. D., Detroit, Mich., 12. června 1917. — Čtená paní pořadatelko "Ženské Hlídky"! Dovoluji si opět zaslati dopis do milého našeho "Pokroku" a snažně vás žádám za laskavé jeho uveřejnění ve sta ti pro ženy. Tentokráte rozhodla jsem se psát těm našim chrabrým junákům ve vojště. — Nuže, milení hoši, vězte, že vaše dopisy vždy pozorně prostudujeme a též několika řádky vám o tom vědět dáváme. Ujišťuji vás, že vám věnujeme milou vzpomínku a vše to nejlepší vám přejeme. Pamatujte na slova, že toliko ti nejlepší muži jdou k vojsku a také my vás jako jedny z těch nejlepších srdečně pozdravujeme. — Bojujte za práva a svobodu každého člověka, pak zajisté splní se slova, že je království každému člověku uděleno. Slovo "demokracie" nužete vynechat, neboť tomu mnohý nerozumí a mnozí mnohý ani rozumět nechce! Mohlo by se z toho vyvinout spatné vítězství! Bojujte jako jeden a všichni za svobodu lidstva. V kritickém tomto stavu je třeba užívati všedních slov, neboť dosti je těch, kteří by mohli snadno brát slovo "demokrat" za politickou stranu a těch jest více. Válku podle něho stanovily všecky politické strany a není tudíž zmínka v ní, jak se někdo domnívá, ponže jedna strana — je to ovšem ve vší své krásе "americké liberty". Jelikož byl dán základ, který dodnes se udržuje, aby byla na se svoboda zachována a když již byla válka vyhlášená, utvrďte tu díž, milí hoši, ten krásný americký zákon — udržujte pevně svoji víru, posilujte ducha svého a tak jistě nad nepřítelem zvítězíte. Též ko psat o tom, o čem člověk jen ze se domnívá; nyní ale již se splnilo, o čem člověk se domnívat a myslet. Tak se prý má také nyní stát dne 27. září. Vádím to proto zde, přihodí li se ten den něco významného, abyste to, milí moji a otčenc dopisovatelky, věděli a pak-li ze o něčem uslyš tak učiním. Slyšeli, že se mezi přihodí v Evropě, pak ovšem to o tom uslyšel celý svět. Kdož to může vysvětlit máme dosti plánů rostlin a možná, že i tato pevést vyzní na plano. Konpili jsme též bond půjčky svobody dostáváme však, že již tak učinil každý...kunu jen trochu poměry to dovolily. Zajímá mě též současná činnost Červeného kříže. Laskavě sdělte, jaké práce nutno vykonávat — příkladně pletení punčoch — kdo dává k tomu vlnu, anebo máte-li každý domu tu práci konat. Kolikráte již jsem chtěla vejít do úřadovny Červeného kříže a poděvat se, v čem bych mohla pomoci, pak jsem ale sobě vzpomněla na ct. naši paní pořadatelku, ta že nejlépe bude o těch pracech vědět a že nám tudíž laskavě v záležitosti té poradí. Se srdečným pozdravem dopis svůj nyní tedy končím.

Čtená přítelkyně! Těší nás, že jste opět dopisem mezi nás zavítala. Co se týče práce výpomocné, stává-li ve vašem městě "Americká výpomocná liga žen," toť je nejlépe pracovati s nimi; aneb založiti odbor český, je-li možno, a pracovati ve spojení s nimi. Zároveň se vám dostane veškerého nutného ponaučení. Tak to činíme my zde v Omaze. Srdečně vás zdraví

Pořadatelka.

* * *

BRUČÁL.

Humoreska Františka Flosa.

Pan Valentin Tichý, majitel hostince "U tří korun", a rozsáhlého hospodářství, jest v městě L. váženú a milovaná osoba, ač zevnějšek jeho i chování nemá v sobě nic přitažlivého. Po celý skoro den lze slyšeti jej hartusiti po domě, jen časně z rána a před večerem spěchává ohlédnout se po hospodářství. Vysoká jeho postava již se prohýbá, ač poznati lze snahu udržeti týl po vojensku. Byť pan Valentin za svého mladého věku osm let v bílém kabátě a pět let nosil vedle šavle lískovku. Zbyly mu po té milé vojančině jen mohutné, rychle šedivějící kníry, zvyk kouřiti a přecházení v nohou to prý si přinesl z Polska, kdež kdysi celou noc leželi ve sněhu.

Ohlížej páně Valentinův je výrazný, oboci staženo, rty pevně sevřeny. Vlasy vždycky krátce, přistřiženy, tvář zarudlá, oděv pečlivě upravený, vyvěšený. "Každým coulem voják," jak říká Tomášek, jeho válečný soudruh; "ale nechte ho, bude bručet," utre vous, zamrká a vjede pro březovou s vonným tabáčkem.

Přese všecko přecházení v nohou chuze Valentinova jest pevná, určitá a rychlá, jakoby si v duchu počítal: jedna — dvě, raz dva, raz dva — a španělkou s kostkou tiskne k boku, jedna — dvě, jedna — dvě, a zuby něco bručí ustavičně.

Potkáte ho, pozdravíte tak anebo onak, odpoví: "Až na věky," zabručí a jde dál. Pokusíte se rozpříst s ním hovor. "Nu, jak se daří, pane Tichý, jak?"

"Až na věky, děkuji, už mi nohy trochu neslouží, ale, co je vám po tom?"

Přestanete na pouhém pokusu. Podivný člověk! Kdož by s takovým bručálem rozvádět další hovor. Zastavíte se, ohledne se po vás, zabručí a jde dál — jedna, dvě — raz — dva...

Že nohy mu již neslouží, pan Valentin říká již nějakých třicet let. Člověk, který pana Tichého nezná, učiní si o něm podivný úsudek; ale ti, kdož ho znají, pojedou za ním tři kroky, a když se pan Valentin zastaví a ohledne, podají mu ruku a potřesou, za čemž o jiném a již jsou v proudu.

Ovšem, pan Tichý kouká na všecko černýma brýlema, hubuje, vadí se, ale bývá vtipný.

Nejlépe to s ním umějí lidé "potřební." Najdou si ho vždy o samotě, mezi čtyřma očima.

Hubuje, bručí, ale neodepře.

"Nu, no, rád nerad, tady máte, nu počkejte, přidáme, aby bylo pozehnáno, ale ať vás Mařenka nevidí, je tuze hospodyňská, nebýt jí, nic bychom neměli. Tak, tak, až nebude, však k nám trefíte, člověk dělá jen co může," a vyvede prosebníka pěkně tajně, opatrně, aby Marku nepotkali.

A Mařenka, jeho žena, je dobrá duše, že by srdce rozdělila, jen aby o tom Valentin nevěděl. "Starý není zlý, tu máte, ale ať vás nevidí, hubuje beztoho celý den."

Sbohové!" Klamou se vespolek, ale jeden o druhém ví, co dýchá; jak pak ne, za tolik let jeden druhého pozná!

Jest to již hezky dávno, co švarná Mařenka sla za Tichého. Považte, již tomu děvčeti — Božce — jde na osmnáctý, a Šáp ji přinesl teprve v svatebním roce blaženého manželství. Pa blaženého. — Vehází li v manželství bída okenm — utíká láska dveřmi. Tuho u Tichých neznali, nadělil jim Pán Bůh ku zdárnému statečku pracovité ruce a otevřenou hlavu. Že pan Valentin stále bručel, z toho si Mařenka nic nedělala, ba zvykla tomu, neboť věděla, že to jde od lám! Pan Valentin byl nedočka vostí jako na trní. "Nu což, ven s tím, vždyť je to děvče ještě dítě!"

"Pěkné dítě, s osmnácti lety," zasmála se paní Mařenka, "ale nemá špatný vkus, je to..."

"...ten nový professor Konvalinka, viď? Vždyť jsem si to myslil, pozoroval jsem je na výletě."

"Ano, ten a bojí se tě, odbyl prý si ho jednou velmi nevlídně!"

"Já, nevlídně? Slyšel to někdy svět! Já, Valentin Tichý, někoho nevlídně? Osobo, oni se mýlí! Mařenko, to není pravda; ale prosit ho nebudu!

Snad mám k němu doběhnouti a říci, Pane professore, slyšel jsem, že se vám ráčilo nalézti zalíbení v mé holce, tuhle ji máte a všecko mé jmění."

"Ne, ne, pane Tichý," vpadl mu do řeči pan professor Konvalinka vyřítiv se ze dveří, "jen ručkou spanilé slečny Boženky račte mne oblažit a já budu nejšťastnější ženich pod sluncem."

"To říká každý! Nu s Pánem Bohem si ji vezměte, chce-li vás. Já vás sice neznám, ale budu nad vámi držet ruku. Božko, co ty tomu říkáš?"

Poslední scéna dopadla náramně románově; omluvte ženské, mají-li políčeno na mužského, ty to umějí navléknout.

Posléz když všichni seděli při svačině, pan professor odvážil se zkoušeti, v čem záležela asi nepřízuivost prvního setkání, tázal se jen tak mani: "Nu, a jak se daří pořád, pane otče?"

"Až na věky, děkuji, jen nohy už mi nějak neslouží, ale co je vám po tom?"

Jedli, pili, dobrou vůli měli spolu od poledne do večera.

Po čtyřech měsících byla "U tří korun" velká slavnost. Božka byla paní professorkou, Karel Konvalinka milým "panem synem" paní Mařenky.

Pan Valetin bručel potichu.

Po roce jednoho odpoledne měl pan Tichý velmi na pilno. Fořmanu zajelo do dvora jako z uraena a hostů do šenkovny zapadlo jako much. Od té doby, co Božka jest prvě, pan Valentin nemá chvilky k odpočinku.

V kuchyni vyřizuje něco služka od paní professorky. Pan Tichý zaslechl jen na půl ucha. Věděl kolik uhodilo. Marné volání, marné cinkání o sklenice, pan Tichý je v prachu.

Udýchán vstoupil do pokoje s tváří zpocenou, zamračenou.

"Hm, tak rodina, hm! Chlapec! Jak se vede Božce?"

Pan professor přešlapuje všecek blažený, ale neodvážil se napomenouti pana otce, aby mluvil šeptmo.

"Kde je? Aha, tady je, už té mám. "a již se shýbal pan Valentin do kolébky pod modrá nebesa, opatrně zvedá klučíka vesele do světa pohlížejícího.

"I ty šelmo čiperná," vyrazil ze sebe pan Valentin a pak se zasmál tak hlasitě a upřímně, že pokoj se otřásl; není divu, měl pan Valentin smích nadržený přes třicet let!

* * *

Víno z paštiňáku.

Na 4 libry paštiňáku, který se oškrábe a pokrájí na kolářky a dá vařit do 1 galonu vody a vaří se půl hodiny. Nakrájej dva orange a jeden citron na kolářky, do poleované mísy a přidej 4 libry cukru a nalej na to tu převezenou vodu, v níž se paštiňák vařil. A když to schladne, přidej do toho jeden kousek kvasnic, a nech to asi dva dni stát, pak to dej do soudku a za 6 měsíců to stoč do láhví a dobře zazátkuj. Jest to hodně nepodobné k šampaňskému vínu. Zužsobit si tento předpis každý může dle libosti.

Polévka z mrkve.

Vem čtyři velké mrkve, dva brambory, dvě cibule a dva nať ové celery; vše dobře očisti a rozkrájej na kousky, a dej na rendlík do čtyř velkých lžic másla neboo ole. je a nech hezky do zlatova osmažit. Dej pak do hrnku s pěti kuřičky vařicí vody a vař, až to změkne. Procedí skrze síto, přidej lžíci másla, tři hřebíčky, dvě lžíce nasekané zelené petrželky, trochu cukru, soli, červeného a bílého pepře — dle chuti, trochu to povař; měj v jiném hrnku připravené dva kuřičky mléka, smíchaného se lžící mouky, přidej je do polévky a povař vše asi tři minuty. Přiváží k tomu osmažený chlebíček neb krekesy.